

[Per Federspiel.]

end at det med tiden kan heles, er vel den reaktion, der er kommet til orde fra praktisk taget alle sider i Europa, også inden for oppositionen i Frankrig. Man har ganske som den høje regering her i landet lagt sig fast på det standpunkt, at det, der er sket, intet kan ændre i den fundamentale målsætning. Man har afstået fra modforholdsregler og ubeherskede bebrejdelser, og det tror jeg er klogt, og man har fastholdt det synspunkt, at det, der hidtil er skabt, ikke må forspildes.

Det nytter ikke i dag at beklage, at denne situation kunne være undgået, hvis samtlige europæiske lande i tide havde kendt deres besøgstid, efter at grundlaget for en europæisk enhedspolitik var skabt, skabt så langt tilbage som i årene 1948-49 ved den næsten samtidige oprettelse af de tre grundlæggende europæiske institutioner OEEC, NATO og Europarådet. Vi har set, hvordan de seks lande i 1950'erne gik videre med oprettelse af kul- og stålunionen og senere Euratom, og hvordan det øvrige Europa dengang indtog det standpunkt, at man ønskede dem held og lykke på vejen, men ikke kunne følge med i de overnationale institutioner. Men selv i disse år, i denne periode hvor fællesskabet udvikler sig, er det værd at huske, at Frankrig brød med udviklingen ved at forkaste traktaten om den europæiske hær og den politiske union. Først efter adskillige regeringsskifter i Frankrig lykkedes det at komme videre med det fællesskab, der nu blomstrer, og som officielt hedder Det europæiske økonomiske Fællesskab, men ubestrideligt i første række har et vidtgående politisk sigte.

Når vi nu i dag herhjemme henfalder i undren over nogle udtalelser, der med rette eller urette er tillagt den tyske forbundskansler, og som skulle gå ud på, at man inden for fællesmarkedet måtte være visse betæneligheder ved at få de nordiske socialdemokratiske lande med ind i fællesskabet, så er det måske værd at huske på, at det jo ikke er så forfærdelig længe siden, at medlemmer af den høje regering begrundede deres modstand mod Danmarks indtræden i fællesskabet med, at der jo i disse lande sydpå ikke fandtes nogen socialdemokratisk regering, og at fagforbundene ikke

havde den samme tilknytning til socialdemokratiet som her i de nordiske lande, og vi mindes vel alle den frygt, der kom til orde fra adskillige sider over for de horrible katolske tendenser i disse lande.

Se, alt dette er nu historie, men kan alligevel tjene til belysning af, at udviklingen af både politiske standpunkter og politiske fordomme ikke har bevæget sig med samme tempo inden for kredsen af de vesteuropæiske lande. Jeg tror også, at det er ud fra dette synspunkt, at den nuværende alvorlige fase i den europæiske udvikling må bedømmes. Der vil utvivlsomt gå tid, inden vi alle sammen kan få det samme fodslag.

Det, vi her i det høje ting lyttede for-gæves efter under de to ministres redegørelser i fredags, det hele befolkningen lyttede efter, var besvarelsen af det meget nærliggende spørgsmål: hvad nu?

Hvad nu på de indre linjer, hvor vi må imødesee stadig stigende afsætningsvanskeligheder for både industriens og landbrugets produktion, hvor vi må regne med svigtende indtjening af fremmed valuta med alt, hvad dette medfører af arbejdsledighed, stagnation i den industrielle udvikling, fattigdom for landbruget og usikkerhed over for fremtiden?

Den højtærede statsminister kunne i virkeligheden ikke drage anden konklusion, end at dette øgede nødvendigheden af tilbageholdenhed i den økonomiske politik. Men hvilken politik? Og hvem skal begynde med at udvise tilbageholdenhed? Det er svaret på disse spørgsmål, landet venter på.

Den højtærede udenrigsminister søgte i sin redegørelse at spejle efter muligheder for af afbøde i hvert fald de værste virkninger af den handelsmæssige deling i Europa. Men i virkeligheden måtte også han erkende, at der ikke var megen trøst at hente gennem alternative løsninger, og heri kan vi fra vor side være fuldstændig enige. Begge ministres betragtninger måtte føre til det resultat, at der i dag ikke kan påpeges nogen alternativ løsning til medlemskab for det størst mulige antal europæiske lande i Det europæiske økonomiske Fællesskab.

Da det høje ting for halvandet år siden med altovervejende flertal — jeg kan måske sige sent bedre end aldrig — gav